
**INFORMACIÓ SOBRE LA SITUACIÓ ECONÒMICA I
FINANCERA DE L'AJUNTAMENT DE REUS I LES SEVES
ENTITATS DEPENDENTS, AVALUACIÓ DE LA
INFORMACIÓ DELS COMPTES ANUALS I PERSPECTIVES
DE FUTUR**

ÍNDEX

0.- Introducció a la presentació de les dades.....	3
1.- Evolució econòmica des d'una perspectiva temporal	4
1.1.- Evolució dels ingressos.....	4
1.2.- Evolució de la despesa	5
1.2.1.- Despesa corrent.....	5
1.2.2.- Càrrega financera	6
1.3.- Resultats econòmics.....	7
1.3.1.- Romanent de tresoreria	7
1.3.2.- Resultat econòmic de les societats municipals.....	9
1.4.- Deute.....	11
1.4.1.- Situació i evolució del deute	11
1.4.2.- Dades comparatives del deute amb altres Corporacions locals, segons informació publicada pel Ministeri d'hisenda del deute dels municipis a 31/12/2012.....	11
1.5.- Ràtios legals de caràcter financer.....	12
1.5.1.- Ràtio legal d'estalvi net	12
1.5.2.- Ràtio legal d'endeutament.....	13
1.6.- La Tresoreria.....	14
1.6.1.- Terminis de pagament a proveïdors i Pla d'ajust	14
1.6.2.- Nivell de morositat	14
1.7.- Comparativa indicadors de gestió econòmica.....	16

0.- Introducció a la presentació de les dades

La informació que conté el present estudi es troba referida, sempre que no s'indiqui el contrari, a dades agregades del Grup consolidat dependent de l'Ajuntament de Reus, conformat per:

- Ajuntament de Reus
- Organismes Autònoms
- Entitat Pública Empresarial Local
- Societats mercantils dependents

Es tracta doncs de donar una visió global de tot el Grup Ajuntament de Reus, el qual comprèn l'exercici de les competències municipals pròpies, les assumides i l'activitat econòmica que desenvolupa.

Les dades es presenten i s'agrupen d'aquesta manera per oferir una imatge fidel de la totalitat de la situació econòmica, financera i patrimonial de l'Ajuntament de Reus, amb independència de la fórmula de gestió adoptada per satisfer l'atenció als serveis públics municipals.

Aquest format de presentació de dades econòmiques és coherent amb la normativa pressupostària local, que es regeix pel principi d'universalitat dels seus pressupostos, que es formulen i consoliden en un Pressupost únic, el pressupost general, que s'aprova pel Ple amb caràcter anual.

S'acompanyen com annex els Estats consolidats amb el detall per entitat, així com els ajustaments de consolidació que s'escaiguin.

1.- Evolució econòmica des d'una perspectiva temporal

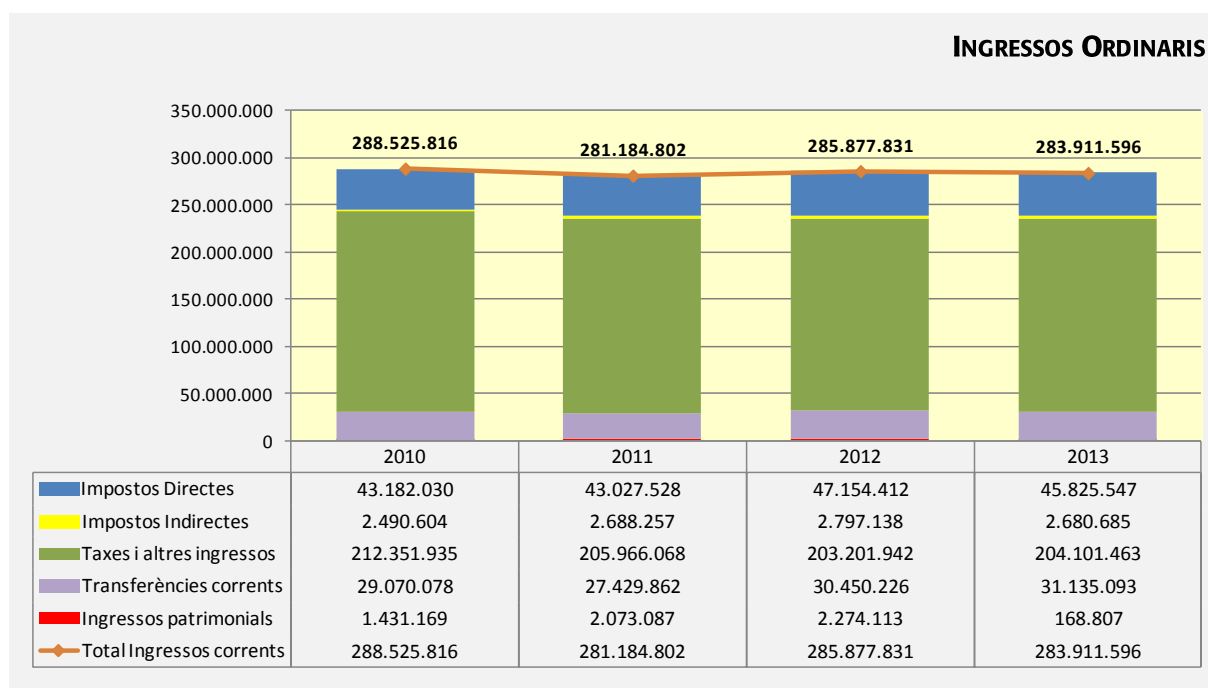
Es presenta la informació agregada, tot partint de l'exercici 2010 i s'observa la seva evolució durant els exercicis 2011 i 2012; s'ha afegit, quan la naturalesa de la informació és rellevant, les dades relatives al pressupost de l'exercici 2013 o bé altres projeccions financeres posteriors.

Les dades relatives als exercicis 2010 a 2012 es corresponen a les resultants de les liquidacions dels pressupostos respectius i als comptes anuals de les entitats dependents.

1.1.-Evolució dels ingressos

Els ingressos corrents són aquells que amb caràcter ordinari i recurrent es donen en cada exercici.

Aquests ingressos són aquells que, d'acord amb la normativa d'hisendes locals, s'han de destinar a finançar la despesa ordinària més la devolució de capital de les operacions financeres. La seva evolució és la següent:

S'observa que els ingressos corrents, prenent com a referència l'any 2010, s'han reduït l'any 2012 en - 2,6 ME (-1%), això, tot i l'exercici de responsabilitat fiscal d'actualitzar els tributs locals, fet durant l'exercici de 2012.

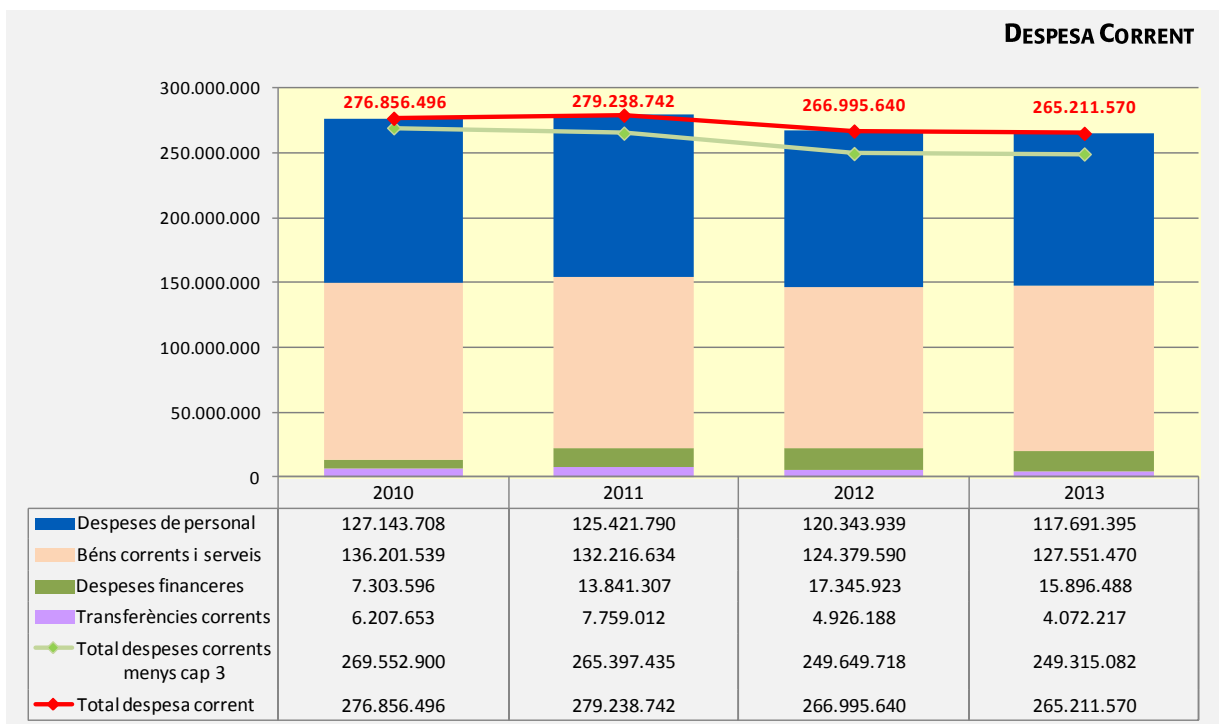
Tenim doncs un escenari de reducció d'ingressos públics, motivat per la situació econòmica general, la qual cosa, juntament amb el progressiu increment de la càrrega financera, ha fet que s'hagi d'actuar sobre la despesa per equilibrar els comptes públics.

1.2.- Evolució de la despesa

1.2.1.- Despesa corrent

En aquest apartat cal detallar els principals components de la despesa per tal d'explicar correctament la seva evolució:

La despesa corrent ha disminuït, prenent com a referència l'any 2012 respecte l'exercici 2010 en -9,8 ME (-3,6%).

Si prenem com a referència la despesa corrent sense considerar les despeses financeres, la variació és de -19,9 ME (-7,4%).

Pel que fa a les despeses de personal la reducció és de -6,8 ME (-5,3%), aquesta disminució de les despeses de personal s'ha planificat dins un programa de racionalització de les estructures existents. S'han reduït aquells càrrecs directius no estrictament necessaris, s'han evitat les duplicitats i l'estructura salarial del personal directiu s'han adaptat a uns nivells retributius adequats a una administració pública.

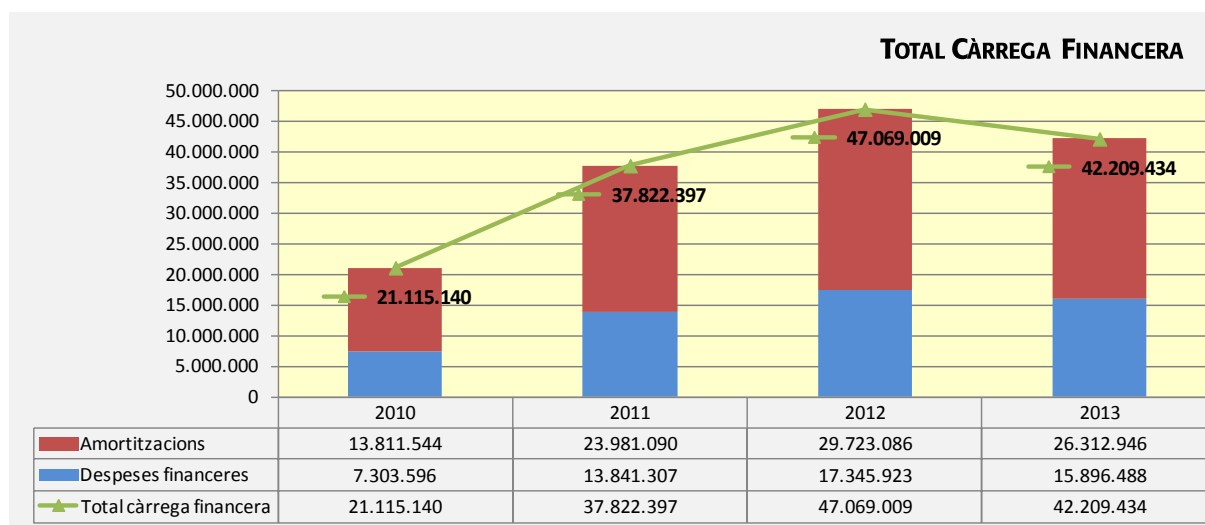
Pel que fa a les despeses en béns corrents i en serveis, aquestes s'han reduït en -11,8 ME (-8,7%), per a aquesta tipologia de la despesa, s'han optimitzat i/o renegociat determinats contractes, s'ha reduït despesa en lloguers, i s'ha incrementat l'eficiència dels serveis propis existents, en tant que determinats serveis s'han internalitzat.

La despesa financera es tracta en un apartat específic, a continuació d'aquest.

1.2.2.- Càrrega financera

La variació de la càrrega financera (2010-2012) ha estat de 25,9 ME (122,9%), segons es detalla:

Aquesta variació significativa és conseqüència d'una important acumulació de deute, principalment per les operacions signades el desembre de 2010 (Hospital, 65 ME) i el maig de 2011 (Fira, 37,6 ME), a aquestes operacions cal afegir l'operació del Pla d'Ajust de 2012, per valor de 36,6 ME, i que va servir per al pagament a proveïdors i l'eixugament del dèficit acumulat de 2011.

Evidentment, aquest increment del deute ha condicionat la pressupostació actual i futura de l'Ajuntament de Reus, atès que s'han compromès unes obligacions pluriennals que resten una important capacitat de discreció en el destí de la despesa en els propers exercicis.

Cal considerar, a més, que ens trobem en un escenari de tipus d'interès excepcionalment baix. Qualsevol alteració a l'alça del cost del finançament aliè, podria generar un important desequilibri en els comptes de l'Ajuntament, tot obligant a prendre mesures addicionals d'ajust.

1.3.- Resultats econòmics

Es presenten els resultats de l'Ajuntament de Reus, mitjançant l'Estat del romanent de tresoreria i el resultat econòmic de les societats municipals.

1.3.1.- Romanent de tresoreria

El romanent de tresoreria, que indica la capacitat financera a curt termini de les entitats locals a 31 de desembre de cada exercici, presenta la següent evolució pel que fa a l'Ajuntament de Reus:

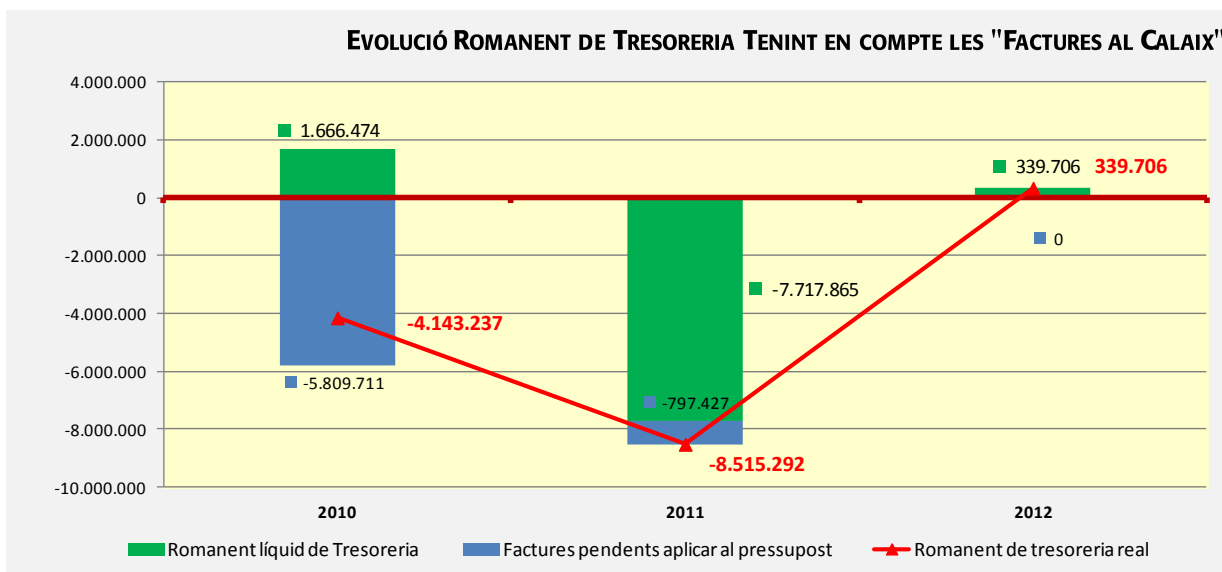
Descripció	2010	2011	2012
Romanent líquid de Tresoreria	1.666.474	-7.717.865	339.706

Cal indicar que en el càlcul del Romanent de tresoreria, no es té en compte les factures que a 31 de desembre no es trobaven aplicades al pressupost; són aquelles despeses que col·loquialment s'anomenen "factures al calaix".

Aquesta pràctica genera una imatge distorsionada del resultat a final d'exercici. Si es tingués en compte en el càlcul del romanent de tresoreria les "factures al calaix", que representa un consum de recursos de l'exercici següent, el romanent de tresoreria "real" seria el següent:

Descripció	2010	2011	2012
Romanent líquid de Tresoreria	1.666.474	-7.717.865	339.706
Factures pendents d'aplicar al pressupost	5.809.711	797.427	0
Romanent líquid de Tresoreria sense noves necessitats de finançament	-4.143.237	-8.515.292	339.706

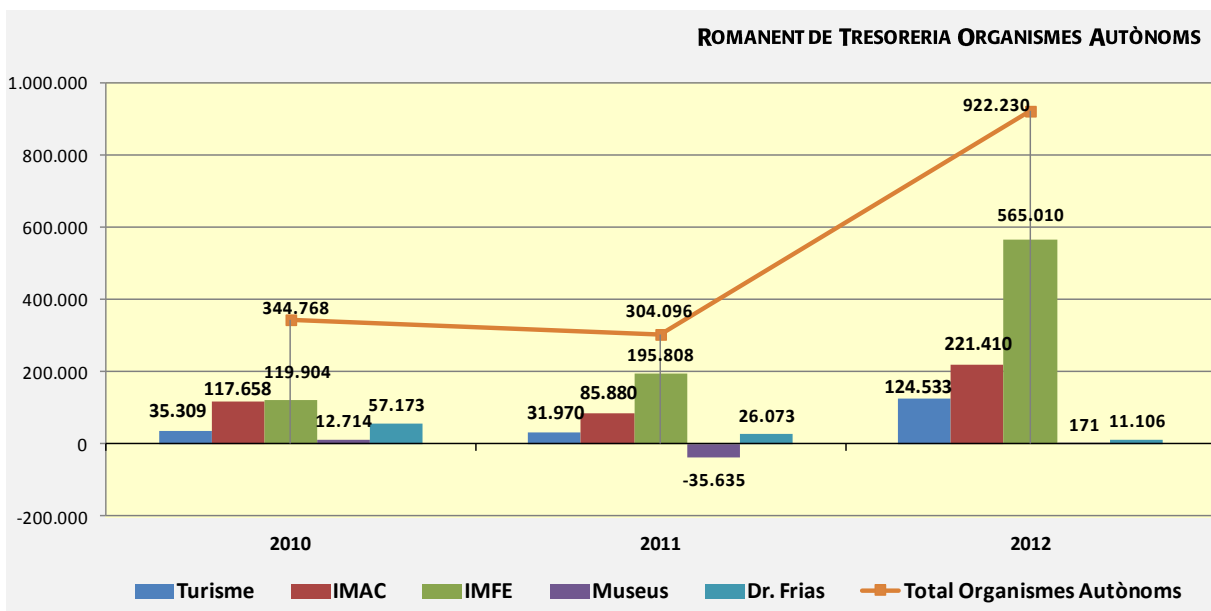
Gràficament:

El romanent de tresoreria existent a 31/12/2012 presenta dos importants característiques:

- Eixugament de dèficits acumulats d'exercicis anteriors, mitjançant l'operació de finançament del Pla d'Ajust i la pròpia execució de l'exercici 2012.
- No s'ha deixat factures pendents d'aplicar al Pressupost

S'informa també respecte el romanent de Tresoreria dels Organismes autònoms:

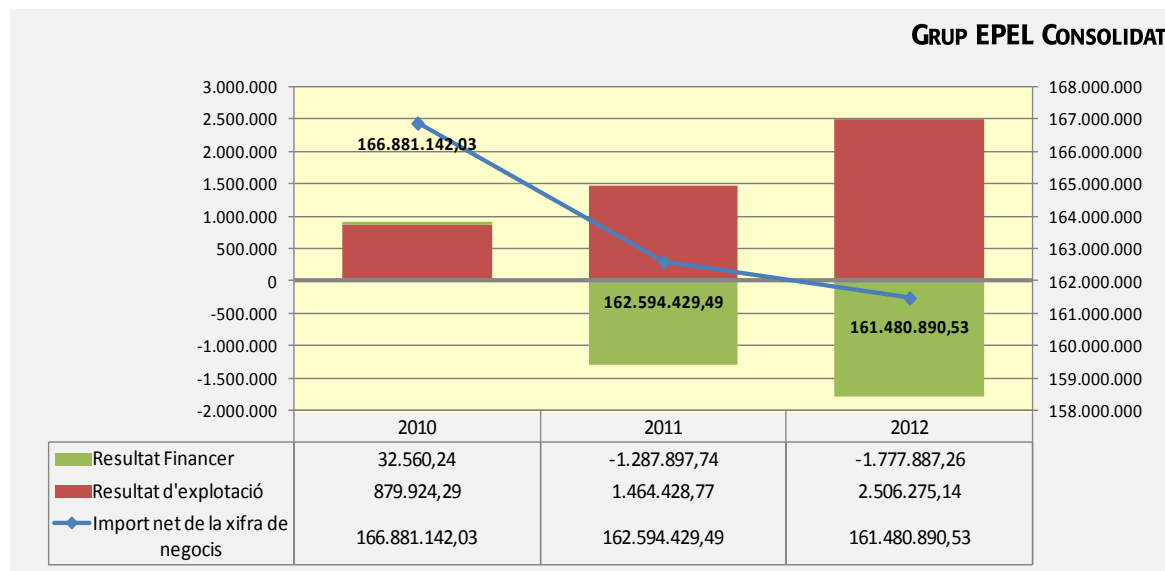
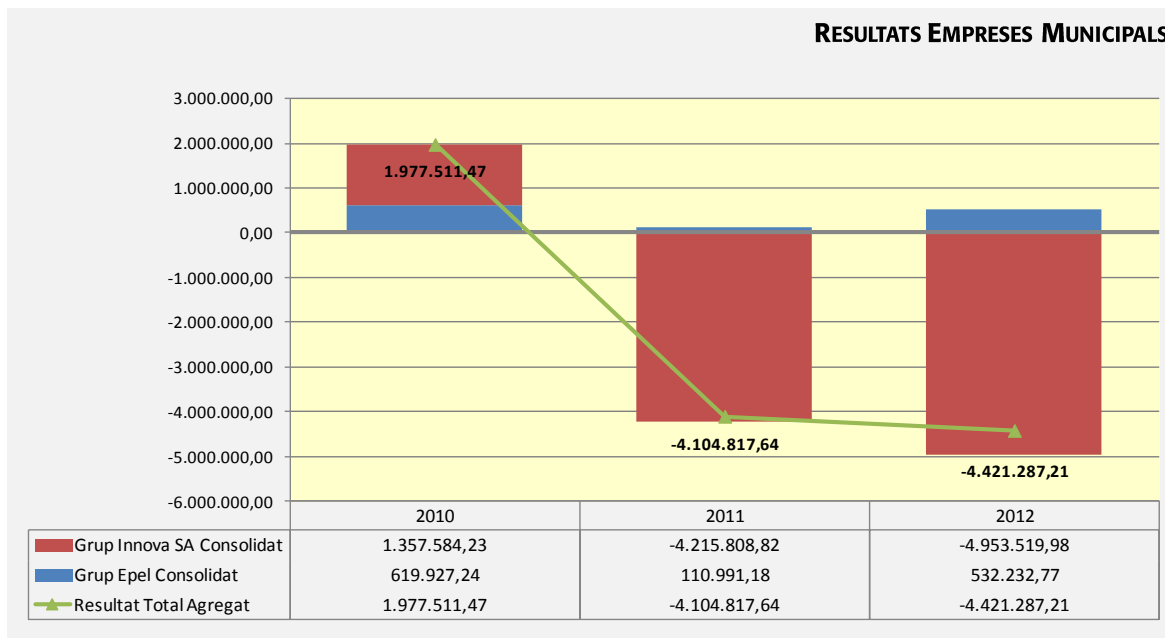

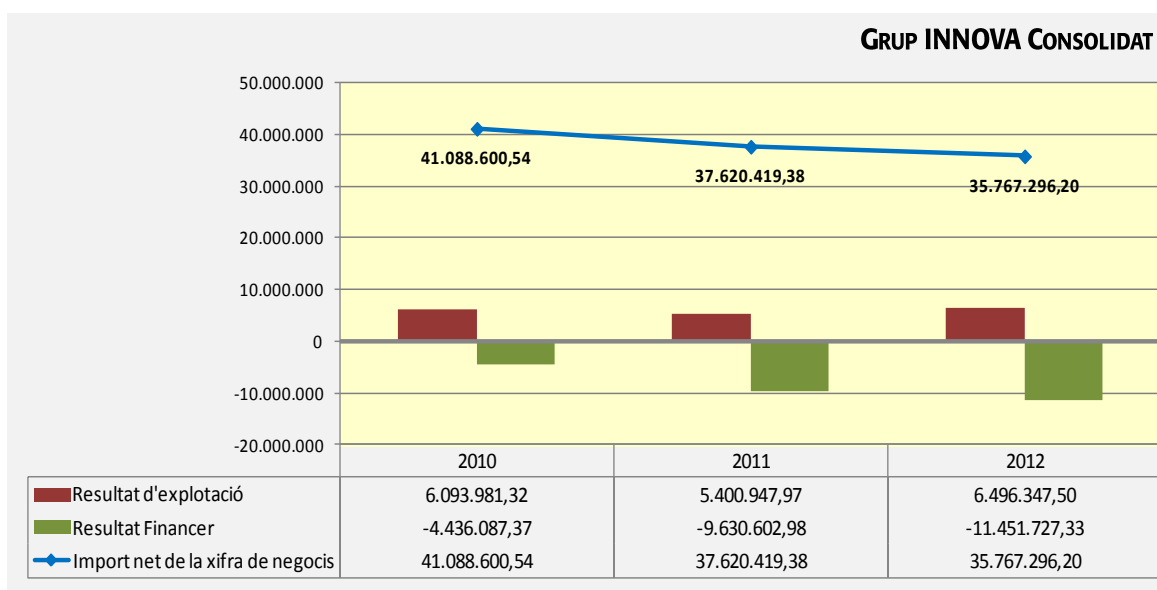

1.3.2.- Resultat econòmic de les societats municipals

Es presenta la informació agregada dels dos Grups consolidats (Innova +EPEL Innova), juntament amb el detall de l'evolució de la xifra neta de negocis, el resultat d'exploració i el resultat financer.

S'observa un decrement de la xifra de negocis en els dos grups, sumant un total de -10,72 ME (5,16%) entre els exercicis 2010-2012, originat bàsicament per la reducció d'encàrrecs per part de l'Ajuntament a les seves entitats dependents, així com la reducció dels concerts sociosanitaris.

També cal destacar l'important increment del resultat d'explotació en ambdós grups; això denota un major grau d'eficiència en les despeses.

Per contra, el resultat financer s'incrementa negativament, resultat dels passius assumits per les entitats dependents i que acaben afectant el resultat final de les entitats.

Per últim, cal destacar les pèrdues provisionades a causa d'operacions de societats participades (Shirota i Tecnoparc), que han afectat a la capçalera del Grup Innova, així com les pèrdues reconegudes per REDESSA en l'exercici de 2012.

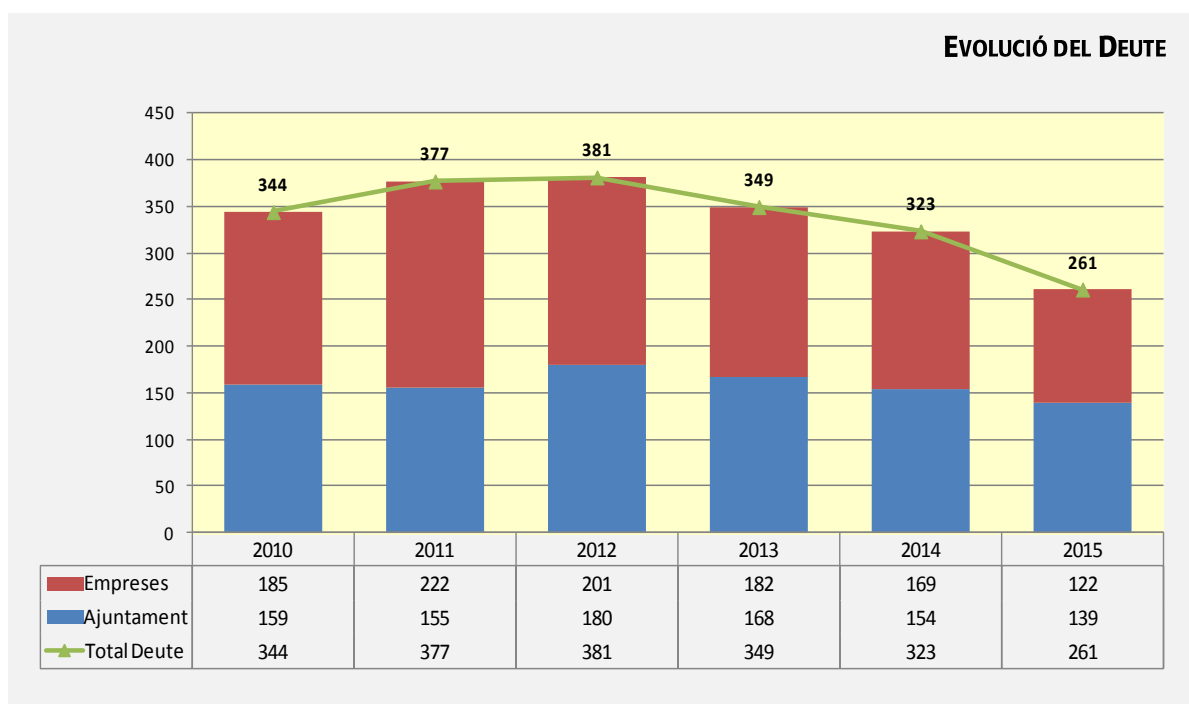

1.4.- Deute

1.4.1.- Situació i evolució del deute

El deute acumulat és el gran problema i el principal escull que condiciona tota la gestió econòmica del Grup Ajuntament de Reus.

La seva evolució i la projecció fins a 2015, és la següent (expressat en milions d'euros):

L'any 2012 el deute es va incrementar en relació a l'any anterior a causa de l'operació de crèdit del Pla d'Ajust, que va permetre el pagament a proveïdors per valor de 36,6 ME.

L'escenari dels propers 2 exercicis, i fins el final del mandat (2015), preveu una reducció respecte l'exercici 2012 de -120,18 ME (-31%).

1.4.2.- Dades comparatives del deute amb altres Corporacions Locals, segons informació publicada pel Ministeri d'hisenda del deute dels municipis a 31/12/2012

A nivell estatal, el municipi de Reus ocupa el lloc seixanta pel que fa al nombre de població resident al terme municipal.

Si prenem com a referència el deute de les 30 corporacions locals d'Espanya en valor absolut, Reus és la ciutat número vingt pel que fa a entitats locals més endeutades en termes absoluts (entre Alcalà de Henares i Valladolid). Si la referència es pren en termes relatius (Deute/Població), llavors Reus se situaria com la vuitena ciutat més endeutada d'Espanya, (entre León i Cádiz).

	Posició en deute absolut	Posició en deute relatiu
Ajuntament de Reus	20	8
Ajuntament de Reus + Deute empreses	8	1

Finalment, si el deute que es computa no és únicament el deute de l'entitat local, si no que s'hi afegeix el deute de les entitats dependents, molt significatiu i fet diferencial de la ciutat de Reus, ens trobem que pel que fa al deute total, Reus ascendeix al lloc número 8 en termes absoluts (entre Sevilla i Palma de Mallorca), i si es considera en termes relatius, Reus seria la ciutat més endeutada d'Espanya (per davant de Ceuta).

Si es projecta el deute a 2015, la posició de Reus restaria segons el següent quadre:

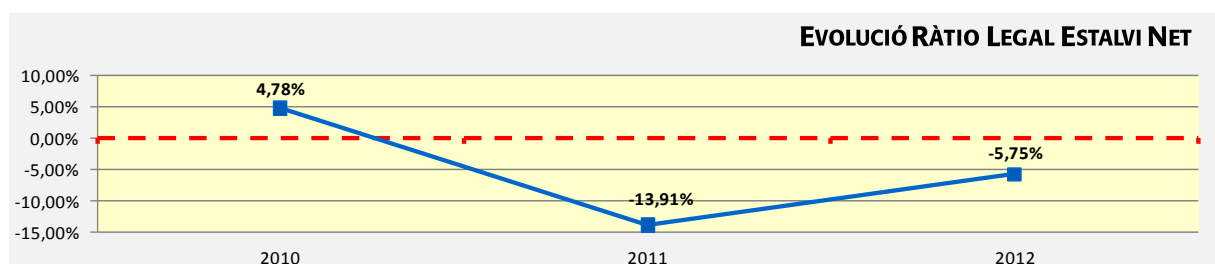
	Posició en deute absolut	Posició en deute relatiu
Ajuntament de Reus	30	13
Ajuntament de Reus + Deute empreses	14	4

1.5.- Ràtios legals de caràcter financer

1.5.1.- Ràtio legal d'estalvi net

La ràtio legal d'estalvi net posa en relació els ingressos corrents respecte la despesa corrent, més una anualitat de càrrega financera del deute assumit, més les operacions avalades per l'entitat local. El valor mínim admissible d'aquesta ràtio, d'acord amb el previst a l'art. 53 de la Llei d'Hisendes Locals, és que aquesta ràtio no sigui inferior al 0%.

Durant el període estudiat, l'evolució d'aquesta ràtio ha estat la següent:

Respecte aquesta ràtio, cal indicar que el fet d'avaluar a REDESSA per l'operació de crèdit de La Fira, ha generat una càrrega financera que va en perjudici dels ingressos corrents de l'Ajuntament, a efectes del càlcul de la ràtio legal.

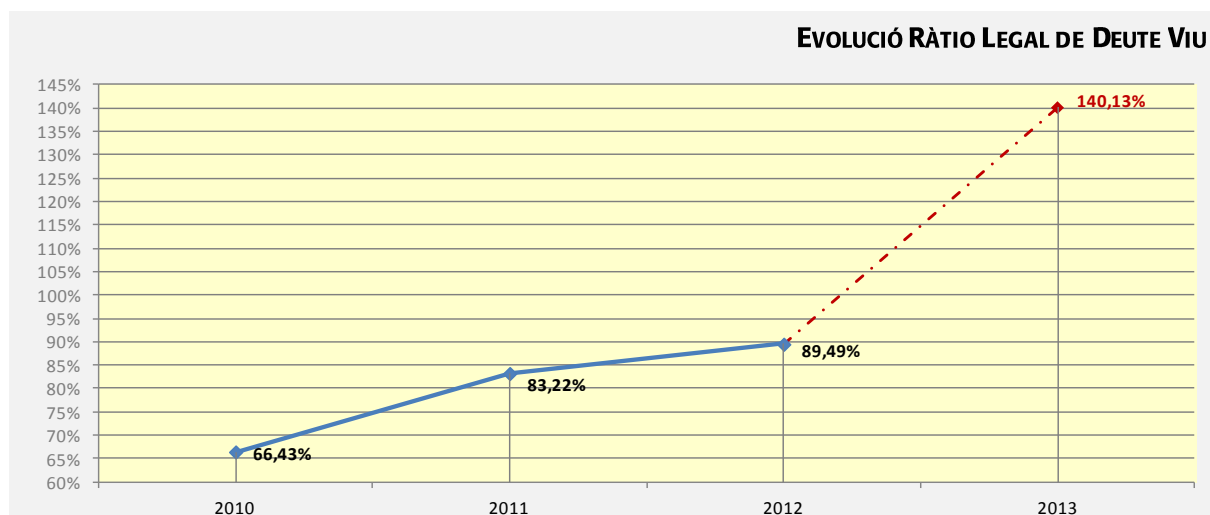
Per tant, només serà possible revertir aquesta ràtio mitjançant l'increment del marge d'estalvi net pressupostari o bé mitjançant la cancel·lació anticipada de l'operació de crèdit de La Fira de Reus.

1.5.2.- Ràtio legal d'endeutament

La ràtio legal d'endeutament relaciona el deute del grup de no mercat consolidat en relació als ingressos corrents del darrer exercici liquidat.

Durant el període estudiat, l'evolució d'aquesta ràtio ha estat la següent:

Ara bé, cal considerar que, tot i que a 31/12/2012 la ràtio legal es trobava situada en el 89,49%, a data d'avui, aquesta ràtio, com a conseqüència de la reclassificació d'Innova feta per l'IGAE, se situa per sobre del **140%** (considerant el deute a 31/12/2012 respecte dels ingressos referits a aquella data).

1.6.- La Tresoreria

1.6.1.- Terminis de pagament a proveïdors i Pla d'Ajust

Aquesta part de la gestió presenta una evolució determinada fins a l'exercici 2012, en què es produïa un increment sostingut dels terminis de pagament a proveïdors, fins a l'aprovació i posada en marxa del Pla d'Ajust i el Pla de Sanejament Financer, aprovats durant el mes de març i juny de 2012.

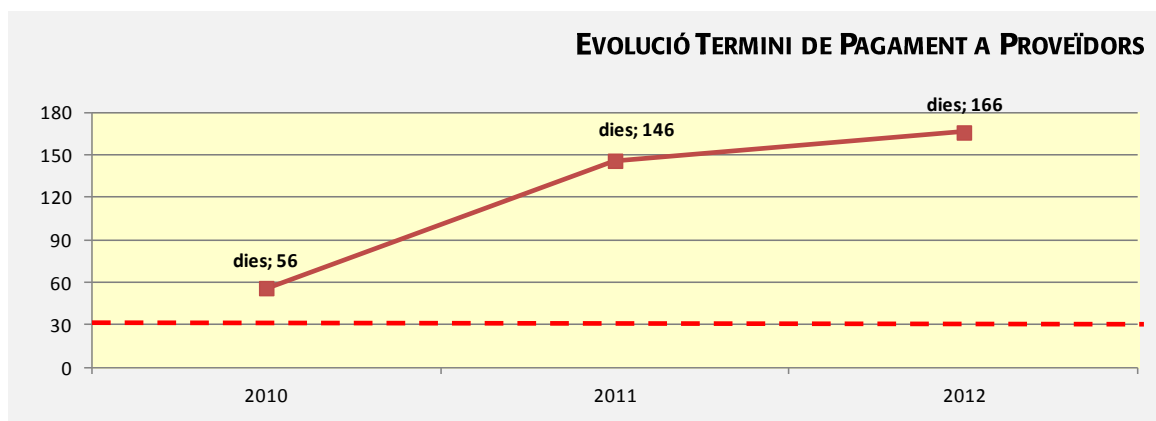
L'aprovació d'aquests plans va permetre assolir els següents objectius:

- Liquidar el deute acumulat a 31/12/2011 a tots aquells proveïdors de l'Ajuntament i de les seves entitats dependents.
- Instrumentar una operació de crèdit per sanejar el romanent de tresoreria negatiu existent a 31/12/2011.
- Tendir a una pressupostació prudent (criteri de caixa en els ingressos) com a garantia del compliment de l'estabilitat pressupostària durant el període del Pla d'Ajust.

També s'ha posat en marxa un mecanisme de seguiment trimestral de l'execució pressupostària i de la comptabilitat de les empreses, del qual es dona compte amb la mateixa periodicitat al Ple.

Ara bé, tal i com s'ha posat de manifest en els diferents informes de seguiment trimestral del Pla d'Ajust, existeix un element que està distorsionant de forma accentuada la gestió de la tresoreria, i aquest element és el deute de la Generalitat de Catalunya amb l'Ajuntament de Reus i el seu grup d'empreses municipals. Aquest deute ascendia, a 31 de març de 2013, a 62,49 Milions d'euros.

Això ha implicat que el termini mitjà de pagament a proveïdors hagi evolucionat de la següent manera¹:

Evidentment, la correcció d'aquest termini mitjà passa per una normalització del principal deutor del Grup Ajuntament de Reus, que és la pròpia Generalitat.

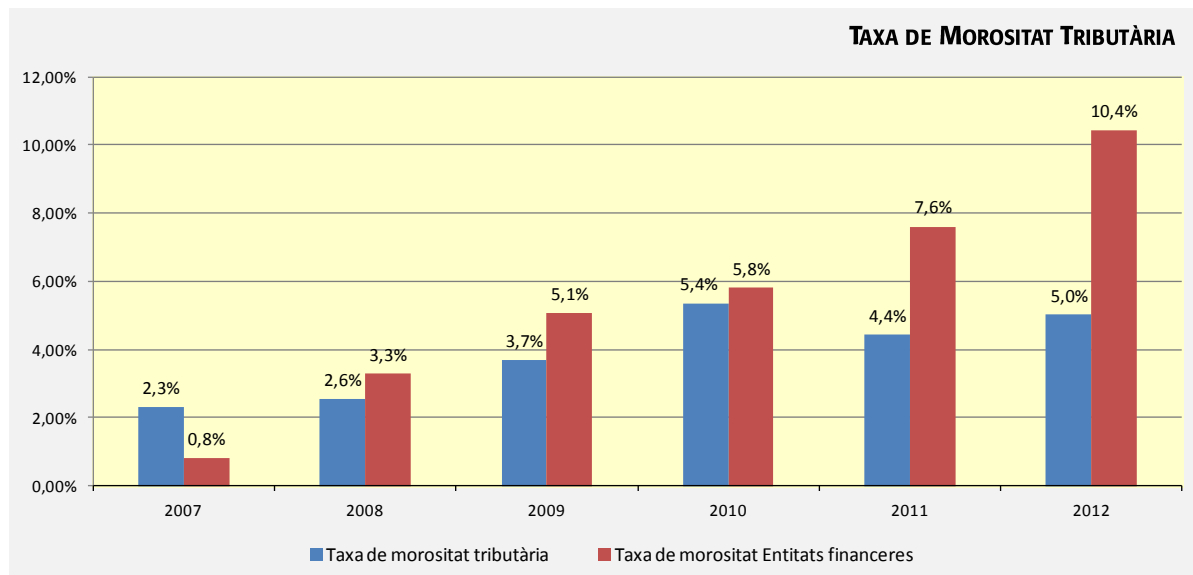
1.6.2.- Nivell de morositat

Un altre aspecte de la gestió important pel que fa a la tresoreria és la taxa de morositat que afecta els ingressos.

¹ La dada referida a l'exercici 2012 es correspon al Grup agregat Ajuntament + OOAA + societats mercantils ja informada amb motiu del 4r trimestre del Pla d'Ajust

En aquest sentit s'ha fet un estudi de la taxa de morositat dels darrers 6 anys per veure la seva evolució:

S'ha incorporat a l'estudi la taxa de morositat, referida a desembre de cada exercici, que publica el Banc d'Espanya respecte les entitats financeres.

Com es pot observar, és evident un increment de la taxa de morositat en relació als exercicis 2007-2008 (s'ha doblat); ara bé, els anys 2011 i 2012 s'ha produït una lleugera millora de la taxa respecte l'any 2010.

L'explicació d'aquesta suau tendència a què no s'incrementi la morositat, com a mínim al ritme i intensitat en què ho fa la morositat financera, és en part per les mesures adoptades per facilitar el pagament als contribuents: pagament avançat amb bonificacions fiscals, termini especial, fraccionaments i ajornaments en la recaptació executiva, convenis amb l'AEAT etc.

Aquesta morositat ja es troba contemplada en els comptes anuals de l'Ajuntament, mitjançant l'oportuna dotació a la provisió per insolvències, seguint estrictament els criteris recomanats per la Sindicatura de Comptes.

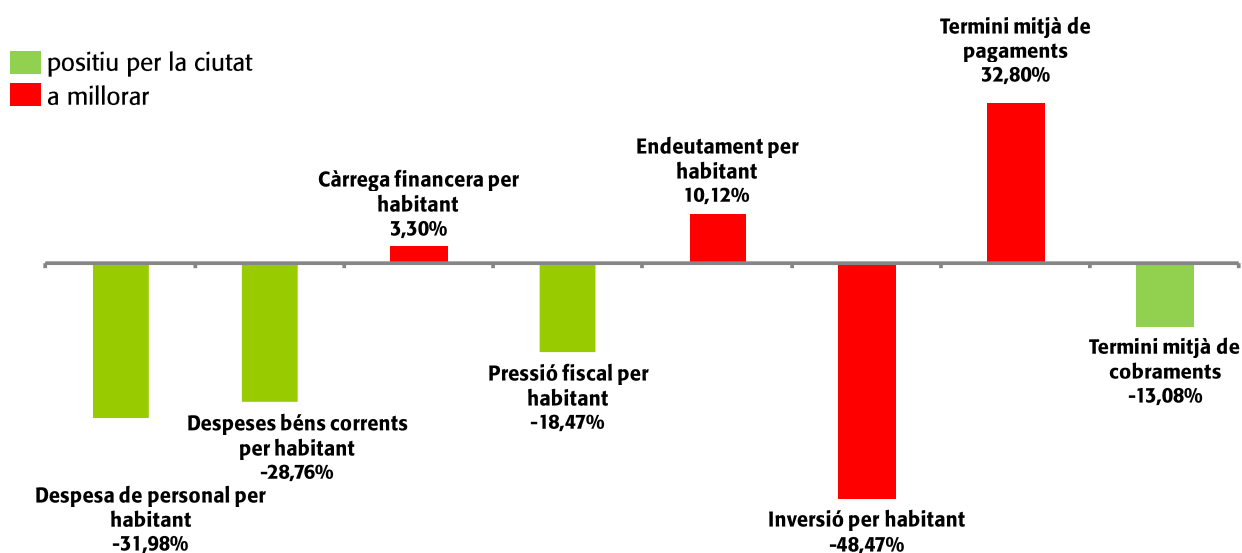
També es preveu mitigar el seu efecte comptable amb caràcter previ a la formulació de comptes mitjançant la pressupostació pel criteri de caixa.

1.7.- Comparativa indicadors de gestió econòmica

Per últim, per completar les dades de gestió econòmica i pressupostària, es compara les dades d'alguns indicadors de gestió econòmica corresponents a l'Ajuntament de Reus (exercici 2012 i referit només a l'Ajuntament) amb els 8 municipis de major població de la província de Tarragona (exercici 2011 i referit només als Ajuntaments)².

	Mitjana municipis	Reus	Reus dif. valor absolut	Reus dif. en %
Despesa de personal per habitant	467,73	318,16 ³	-150	-31,98%
Despeses béns corrents per habitant	511,56	364,45 ⁴	-147	-28,76%
Càrrega financera per habitant	134,16	138,59	4	3,30%
Pressió fiscal per habitant	856,95	698,64	-158	-18,47%
Endeutament per habitant	1.535,53	1.690,90	155	10,12%
Inversió per habitant	197,70	101,87	-96	-48,47%
Termini mitjà de pagaments	125	166	41	32,80%
Termini mitjà de cobraments	62	54	-8	-13,08%

Destaca els baixos costos en matèria de personal i béns corrents i serveis, els valors més baixos de la mostra, per contra les dades relatives a la càrrega financera i el deute per habitant; pel que fa a l'endeutament, Reus és la tercera ciutat més endeutada de la província per habitant.

Pel que fa a la pressió fiscal, Reus presenta un 18% menys de càrrega tributària que la mitjana de municipis (158 euros menys per ciutadà i any).

² La informació pressupostària i financera es correspon a la informació oficial publicada pel Ministeri d'Hisenda (Oficina virtual de coordinació financiera con las entidades locales).

³ Aquest indicador està calculat tenint en compte l'Ajuntament de Reus + OOAA i tenint en compte l'efecte de la supressió de la paga extraordinària del mes de desembre de 2012

⁴ Aquest indicador està calculat tenint en compte l'Ajuntament de Reus + OOAA